

La Vaca Xula

Vacarisses

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Magatzem municipal a la "Fàbrica". Ctra. de la Bauma, 1

Coordenades:

Latitud: 41.60651
Longitud: 1.91803
UTM Est (X): 409843
UTM Nord (Y): 4606654

Classificació

Número de fitxa 08291 - 136
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: Magatzem municipal
Accés Restringit
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Vacarisses. Carrer Pau Casals, 17

Fitxes associades:

[Festa Major petita de Sant Felip Neri i Baixada de la Vaca](#)

[Festa Major de Vacarisses \(Sant Pere\)](#)

[Gegants de Vacarisses](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 15/06/2010 - 02:00

Descripció

Figura de la imatgeria popular de Vacarisses, inspirada en l'emblema de l'escut de la població, que representa una vaca. El seu nom és "la Xula", i està fabricada amb una estructura de fusta i, exteriorment, cartró-pedra. Té una llargada de 2,80 metres i una alçada de 1,80, i pesa 25 kg. La vaca té una esquella penjada al coll i du una mena d'albarda al llom amb l'escut de Vacarisses. En els cercaviles la Vaca va acompanyada de les Vaquetes: caps de vaques petites portades per nens.

Història

La Colla Gegantera de Vacarisses va iniciar-se l'any 1985, quan va estrenar-se la parella de gegants, inspirats en la figura històrica del Virrei Amat i la seva esposa. Més endavant, la Colla gegantera incorporà un nou element de la imatgeria popular del poble: la "Vaca Xula", inspirada en l'emblema del municipi. Fou construïda al taller "El drac Petit", de Terrassa, i està "casada" amb el Bou del Vendrell. A l'entorn de la figura de la vaca l'any 2008 es va crear la festa de la Baixada de la Vaca, per tal de dinamitzar la celebració de sant Felip Neri, festa major petita de Vacarisses. Com a punt de partida, i en col·laboració de la Colla gegantera, es va crear una llegenda situada al segle XVIII. Aquesta llegenda, suposadament descoberta per un historiador a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, relata que a principis del segle XVIII, durant un període de gran penúria, un noi del poble es va posar davant del castell i va entonar la següent cançó: "Quan vindrà el dia en que l'home / valgui més que pous i cases, / més que les terres més bones, / més que les plantes i els arbres. / Quan vindrà el dia en què a l'home / no se'l pesi amb les balances". En sentir aquest cant, el senyor del castell, Llopis Amat, va contreure una gran tristesa fins al punt que va estar-se trenta-sis llunes plenes sense sortir del castell. Després va reunir tot el poble i va fer la promesa que tant ell com els seus successors donarien una vaca al poble per tal de reparar tot el mal causat fins aleshores. I des d'aquest moment cada any es baixava una vaca des del castell de Vacarisses fins al poble per commemorar el fet i recordar així el triomf del poble sobre el senyor.

La imatgeria de Vacarisses també compta amb el gegantó Peret Seró, inspirat en un personatge popular del poble. Els gegants de Vacarisses surten habitualment per la Festa Major i la festa de Sant Felip Neri. Durant aquesta última té lloc la Baixada de la Vaca, entre torxes, des del castell fins al poble. La Colla Gegantera també participa en moltes altres trobades i aplecs que es fan al llarg de l'any. Habitualment els acompanyen els Grallers, amb una formació de tres gralles seques, tres gralles dolces i un tabal.

Bibliografia

"Colla gegantera de Vacarisses" (dossier informatiu)

